

אלמלינה השניה?

במפקדת מאקאיטור בטוקיו לא היתה האיירה מזחמתית יותר מאשר זו ששררה השבוע כמלון קרטון, בשררות רוטשילד בתלאביב, אנשים אזו אנה ואנה, שליחים נכנסו ויצאו, על כוס בירה וצלחות שבריות נערכו המקהלה הזאת ניצח אדם כבן 35, בעל ציאר של שר, פנים אדמדמות והבעה של חוסר-התרגשות מוחלט - אפרים גוזמן, מזכיר הסתדרות הסוחרים.

לעתים היה נדמה שהיוזמה נשמטה מידי מנהיגי הסחרים, ועברה להמוני חבריהם. על כל פנים, ברור היה שה"טוראים הפשוטים" - חנווני מכ"ל, בגדים, נעלים, מכשירי בית - ששים לקרב בהתלהבות רבה עוד יותר מאשר הדוכרים הרשמיים. הם לא רצו עוד להלחם על שת"ש-שליש גקירות, לדעתם הגיעה השעה להתמיר דודת כללית עם הממשלה. מירות שהצטברה בשקט במשך שנה שאפה להתפרצות גדולה, סכונטאנית ורועי שת. אחדים אף מצאו מוצא מעשי לרגשותיהם והשתחיתו בשמן את הב"דים בחנות "אתא", ממל בית ה"מפ" קדה" בשדרות רוטשילד, שהכרה את השביתה. העסקנים האחרים, עם כל החלטותיהם הקיצוניות, לא התל-הבו לקרב במידה שהיה. כי דוקא בשי-עת כושר טכססית זו (כי כקודת שר הקיצוב הרגילה שכבות רחבות ביותר הן בתוכנה הקיצוני והן בצורת הוד-עתה) נתגלה נחמה המעמד הבינוני סובל משני ליקויים מכריעים: פילוג פנימי וחוסר הנהגה פוליטית.

הארגון הכלכלי החזק ביותר - התאחדות בעלי התעשייה - היסס. נשאו הזקן, מר אריה שיקר, בעל אבטוריטה פיזימית כמעט בלתי-מגובלת, בנה את מפעל חייו ("לודויה") תוך שיתוף פעולה מתמיד עם ההסתדרות. יומת המהפכה נשארה, אפוא, בידי הסו"חרים, שקיוו להשבית את התעשייה ע"י סגירת החנויות. אולם סוחרים רבים חששו שתשיגים סטוימים ימשי"כו לייצר, הן לצרכי יצוא והן לצרכי המכירה הישירה (שוק שחור?). לקוי שני: חסרה למעמד הבינוני הנהגה פוליטית. הציונים הכלליים,

יוצא באלה בהתאם, לצו השעה, כי חסר לנו חומר גלם. למי הולכות ערי מות הפסולת? מי מנצל את החמרים? כל הענין אינו ברור כל כך. כולנו מסכימים כי יש לאסוף את הפסולת ולהסוך בבקבוקים וצנצנות. השאלה היא רק מדוע יודעים לפנות לכל כאשר עורבים מבצעים כגון זה, ושוכחים שמא בכל זאת נמצא בתוכנו אדם ישר,

גרשום שוקו, עורכו ובעליו בן ה-37 של "הארץ", נפגע. מה זאת א"מרת, האם תכריח מפא"י את כל בוח"ריה לקרוא את בטאוניה? (ובעצם, מדוע לא - אחרי שמכריחים אותם לשלוח את ילדיהם לבתי הספר של היום?)

כל זה לא לענין, מתערב "הדור" (תפוצת משוערת - 9500 טפסים), תפוצתי גדלה, אני זקוק לניר רב יותר.

מנין לי שתפוצתך גדלה? שואל "הארץ" (היודע, כמובן, את המספרים המ"דוקים, כי "הדור" נדפס בדפוס "הארץ" רץ). לא היתה עיד ביקורת החשבונות שהבטיח ד"ר יוסף, חוץ מזה אתה מברז ניר, מדפיס את החומר שלך באר תיות גדולות, ומש"איר רווחים גדולים בין השורות. חוץ מזה - רואת לא נאמר בפירוט - מקבלים רבים את "הדור" מתוך הכרח (צו המפלגה) או ב"חם (המכללה מפ"צה). ואילו קוראי העתונים האחרים (או קוראים אותם) לפחות את הכות"רות) מפני שהם רוצים לקרוא אותם.

ואנדה בוטאג'י שליחה ללא יפוי-כח.

שאינו משקר כשהוא טוען שאין לו בקבוק ריק?

השליחה ואנדה בוטאג'י

בעתונות הבריטית פורסמה בימים אלה תמונתה של יפהפיה אכסוטית בעלת עינים שחורות וחיוך מורחני. הביאורי: העלמה ואנדה בוטאג'י, צעירה ישראלית בת 21 מחיפה, עומדת להשתתף באוגוסט במרוץ של צליחת התעלה הבריטית. מרוץ זה נערך מטעם העתון "דיילי מייל" וכל המצליח לעבור את התעלה עומד לזכות ב-250 ל"ש. האשה שתגיע ראשונה תזכה ב-1000 ל"ש.

ואנדה היא בתו של אמיל ביי בוטאג'י, הסוחר היודע מחיפה (מיסד המשפחה בא לארץ ממאלטה לפני למעלה מ-100 שנה). למשפחה יש חוף פרטי ("חוף בוטאג'י") לרגלי מחנה: סט לוקס שם התמחתה בשחייה מאז היותה בת 7.

ב"פ לאפריל יצאה ואנדה את הארץ, כשבידה תעודת-מסע ישראלית, אלם הקונטוליה הבריטית סירבה לתת לה אשרת-כניסה לבריטניה. היא נאלצה לשהות בפאריס, ואחרי טיפול של ארבעה חדשים עלה סוף סוף בידי הקונסול הישראלי שם לאפשר לה את המשיכת דרכה ללונדון.

הפרט הפיקנטי בכל הפרשה: לא ביה של ואנדה, אמיל ביי, מסרבת ממשלת ישראל, זה שנה, לתת היתר יציאה, הדרוש לו כדי להסדיר את יחסיו עם המפעלים הבריטים שהוא מייצגם. במשך שנה זו כתב אמיל ביי מכתבים בלי ספור לעתונות העברית, בהם התלונן על יחס של הפליה וקרי פוח כלפי המסחר הישראלי הלא-יהודי.

עד כאן הויכוח -- שאין לו, כמו בן, סיום הגיוני. כי בסופו של דבר תלוי הרי הכל בהחלטת השר. אם יחליט הלה כי עתון אשר תפוצתו גדלה זכאי לקבל נייר רב יותר על חשבון שאר העתונים -- ייצור תקדים מענין (כי בקרב הש"בועונים, למשל, המצב הפוך, אחרי עליתה המהפכנית של תפוצת "העולם הזה"). אם יעשה זאת בלי בדיקת החשבונות, תעורר ההחלטה רושם מוזר במקצת.

ה"ארץ" (תפוצה משוערת בימי חיל - 22,000 טפסים) צועק חמס (כי ל"הארץ", התומך לרוב בממשלה, נוח יותר לצעוק מאשר לעתונים אחרים המתנגדים לממשלה ממילא). האם כך מנצל הד"ר יוסף את עמדתו כדי להרוס את העתונות ה"הפשית"?

"דבר" (תפוצה משוערת בימי חיל - 23,000 טפסים) משמע: צחוק של לעג. את מי מייצג "הארץ"? רק את עורכו, ואילו הוא, "דבר", מייצג כמעט את הצי היישובי.

מנהג חדש בא למדינה: בקבוק תמורת בקבוק; אתה קונה את תיכין הבקבוק (או הצנצנת או השפיתרת) אבל תמורת הכלי עליך לתת כלי אחר, ריק.

ד"ר יוסף לימדנו למעלה משנה, כי אנו עניים וחסרי חמרים, ורצוי ש"לקוח יחזיר את כלי האריזה, אחרי שהריקם.

אולם, מה הדין באדם אשר רק עתה מבקש לרכוש משחת שיניים או בקבוק בירה; או אחד שאבדה לו השפופרת או נשבר לו הבקבוק הריק; או אחר שרק עתה בא מחוץ לארץ? והנה אשר סיפר לנו חייל ששחרר עתה: "מזה שבועות אני נלחם עם המוכרים בענין צ'צ'ית, בקבוק, סיפון, משחת שיניים... אני רוצה להשאיר ערכון של חמש לירות בעד סיפון, לירה בעבור בקבוק, -- והם מסרבים. הבא בקבוק ריק" -- אומרים לי, ומנין מקיח את הכל במקום אחר ובמחיר אחר ועוד עושים לך טובה.

בו בזמן מבקרים בבתים צעירים האוספים אשמה, פחיתות, קופסאות וכי

כ"ש לך בקבוק ריק?"

תמונת השבוע: פעם היינו רגרי ד"ר שהסוציאליסטים שובים תים והברגים נים שופרים מפירי שביתה. עתה החיות הפוכה: הבריי גנים שובתים ואילו הסוציאליסטים - חנו" ית "תנובה" ו"המשבור" - מפירים את השביתה. בתמונה: סוחרים נסערים שופכים שמן על הכדים בחנות "אתא" (רח' הרצל, תלאביב), שהפרה את השביתה. תצלום: קאופמן